Cena 20 hal.

Adres wydawnictwa Mor. Ostrawa, Stodolní 13. Nr. telefonu 279. Konto czekowe P. K. O. Nr. 174.455. — Listy i rękopisy należy przysyłać pod adresem Redakcyi w Przywozie koło Mor. Ostrawy. — Adres Administracyi dla Krakowa: Stradom 12. — Nakł. Gal. Spółki Wydawniczej w Krakowie.

Nowy Dziennik

Wychodzi codziennie, także w poniedziałki.

Cena 20 hal.

Prenumerata w Austro-Węgrzech, Królestwie Polskiem i Niemczech: Miesięcznie 4 K 80 h. kwartalnie 14 K 40 h. — Cena ogłoszeń 10 hal. za 1 mm łamu. — Prenumeratę, ogłoszenia i przesyłki pieniężne przyjmuje Administracya w Przywozie koło Mor. Ostrawy. Tel. 211.

Rok I. Poniedziałek, 28. października 1918. Nr. 109

Rząd ludowy będzie prowadził rokowania pokojowe.

Gabinet Lammascha już utworzony.

Wiedeń, 27. paźdz. Tel. wł. Na zasadzie informacyi naszego korespondenta gabinet Lammascha został utworzony. W dalszym ciągu mają ustąpić minister dr. Mataja i minister Madeyski, ostatni z tego powodu, że Polak nie może nadal być ministrem Austryi. Na miejsce Matajl ma zostać zamianowany profesor ekonomii narodowej w Gracu, dr. Józef Schumpeter, a na miejsce Madeyskiego szef sekcyjny Mirosch Fesen. Dr. Redlich wygłosi przy objęciu swego urzędu wielką mowę polityczną.

Ukonstytuowanie się tyrolskiej Rady Narodowej.

Innsbruck, 26. pazdzernika. BK. Wczoraj zebrali się w Innsbrucku niemiecko-tyrolscy posłowie do Rady państwa i Sejmu krajowego, aby w myśl uchwał niemiecko-austryackiego Zgromadzenia Narodowego ukonstytuować się jako tyr. Zgromadzenie Narodowe. Przytem zostały przyjęte po dłuższej dyskusyi następujące rezolucye:

Dziś tutaj obradujący niemiecko-tyrolscy posłowie do Rady państwa i Sejmu ogłaszają się jako krajowe Zgromadzenie Narodowe Tyrolu. Prezydentem został wybrany członek Wydziału krajowego, poseł do parlamentu Józef Schraffel. Oprócz tego utworzono jako egzekutywę Zgromadzenia Nar., tyrolską Radę Narod., składający się z 20 członków, którzy mają być rozdzieleni pomiędzy poszczególnymi stronnictwami odpowiednio do wyniku wyborów do sejmu z r. 1914. Rada narodowa składa się z marszałka krajowego, 6 urzędujących członków Wydziału krajowego jak również z zastępców chrześcijańsko-społecznej, konserwatywnej i socyalno-demokratycznej partyi, po trzech z każdej, podczas gdy stronnictwo narodowo-niemieckie deleguje czterech zastępców. Wybrani zastępcy mają być podani do wiadomości publicznej w przeciągu pięciu dni. — Oprócz tego wybrano komisyę aprowizacyjną składającą się z 12 członków, która później zostanie uzupełnioną przez kooptowanie fachowców.

Niemiecka Rada Narodowa w Celowcu.

Celowiec, 27. paźdz. BK. Na odbytem wczoraj zebraniu mężów zaufania wszystkich niemieckich stronnictw uchwalono utworzenie egzekutywy narodowej, składającej się z 54 członków. Zebranie krajowe zbierze się dnia 5. listopada.

Odpadnięcie Kroacyi i Slawonii od Węgier.

Zagrzeb, 27. paźdz. Tel. wł. Kroacya weszła już na drogę aktywnej polityki. Posiedzenie Sejmu zwołano na wtorek. Posiedzenie to zajmie się ugodą węgiersko-kroacką. Wszystkie stronnictwa polityczne zgodziły się na to, by na posiedzeniu wtorkowem ogłoszono proklamacyę o odpadnięciu Kroacyi i Slawonii od krajów węgierskich.

Hr. Karolyi we Wiedniu.

Wiedeń, 27. października. BK. Hr Karolyi przybył tu dzisiaj.

Odpowiedź Niemiec.

Berlin, 27. października. Biuro Wolffa donosi:

Niemiecka odpowiedź brzmi: Rząd niemiecki przyjął do wiadomości odpowiedź prezydenta Stanów Zjednoczonych. Prezydent zna sięgające głęboko przemiany, które dokonały i dokonują się w życiu konstytucyjnem Niemiec. Rokowania pokojowe będą prowadzone przez rząd ludowy, w którego rękach faktycznie i na podstawie konstytucyi władza spoczywa. Jemu podlegają także władze wojskowe. Rząd niemiecki oczekuje więc propozycyi w sprawie zawieszenia broni, które będzie wstępem do sprawiedliwego pokoju, jakto prezydent, określił w swoich orędziach.

Zmożony grypą książę Maks, ze swego łoża wyraźnie też dał do zrozumienia swoje zdanie. Nie myślano przytem o Hindenburgu, którego konserwatywne zapatrywania każdy respektuje. Odbyła się długa konferencya u wicekanclerza Payera, porozumienia jednak nie osiągnięto. Przedpołudniem Ludendorff był na audyencyi u cesarza, poczem słyszano o jego dymisyi, która została przyjętą. Ten mąż, który z taką goryczą i żalem ze swego stanowiska ustępuje, przez przeszło dwa lata opanowywał Niemcy jak dyktator. Publiczność miała niedostateczne tylko wyobrażenie o jego władzy. Tem więcej odczuwały rządy tę wiecznie niespokojną a niebezpieczną osobistość.

Olbrzymie zgromadzenie w Budapeszcie.

Budapeszt, 27. października. Tel. wł. Rada narodowa, powołana do życia przez stronnictwa Karolyego, socyalno-demokratyczne i mieszczańsko-radykalne, urządziła dzisiaj popołudniu na wielkim placu przed Sejmem zgromadzenie ludowe, w którem uczestniczyły tysiączne tłumy ludności. Zgromadzenie miało przebieg spokojny. Przemawiali były minister Theodor Battyanyi, poseł Marcin Lowaszy, socyalny demokrata Aleksander Garbai i prezydent stronnictwa radykalnego dr. Oskar Jaszy. Wszyscy mówcy wskazywali na konieczność natychmiastowego zawarcia pokoju z koalicyą, by uniknąć konieczności poddania się pod ostre warunki.

Budapeszt, 27. października. B. K. Dziś odbyło się na placu przed parlamentem wielkie zebranie, zwołane przez Radę narodową. Jako pierwszy przemawiał hrabia Battyanyi, który żądał uwzględnienia woli narodowej, jak również niepodległości Węgier tak na polu gospodarczem, jak i na polach wojskowem i zewnętrzno-politycznem. Mówca podkreślił niezbędność ogólnego, tajnego i równego prawa głosowania i żądał natychmiastowego zawarcia pokoju pod wszelkimi warunkami. W tym samym duchu przemawiał poseł Lowaszy, jak również zastępcy socyalno-demokratycznej i radykalnej partyi. Dla utrzymania porządku przedsięwzięto policyjne i wojskowe środki, spokój nigdzie atoli nie został zakłócony.

Prasa o ustąpieniu Ludendorffa.

Berlin, 27. paźdz. BK. Cała prasa omawia ustąpienie Ludendorffa i z uznaniem podnosi jego wybitny talent wojskowy, jego szybkość decyzyi i energię, za co mu się należy wdzięczność narodu niemieckiego. — Przyczyny jego ustąpienia dopatruje się prasa w reformach konstytucyjnych, [illegible] komendę od władzy.

Likwidacya niem. wojennego urzędu prasy.

Berlin, 27. paźdz. BK. „Lokalanzieger" donosi o mającej wkrótce nastąpić likwidacyi wojennego urzędu prasowego w Berlinie.

Pomoc aprowizacyjna Niemiec dla Austryi niem.

Berlin, 27. paźdz. BK. Sekretarz stanu Scheidemann zawiadomił dzisiaj bawiących tu posłów Friedmanna i Pantza, że gabinet wojenny uchwalił dzisiaj przyjść z pomocą niemieckiej Austryi w dziedzinie aprowizacyi. Pertraktacye pomiędzy zastępcami obu rządów rozpoczną się i zostaną ukończone jutro.

Rewelacye o roli Ludendorffa.

Berlin, 27. października. — Tel. wł. — Wszechniemiecka prasa po raz pierwszy dziś podaje, że propozycya zawieszenia broni nastąpiła z inicyatywy Ludendorfa. Twierdzi ona, że z powodu zbytniego wysiłku Ludendorf wpadł w kryzys nerwowy i później, gdy położenie na froncie zaczęło się poprawiać, zmienił swoje stanowisko. Pomimo wielkiego podziwu dzienniki wszechniemieckie nie mogą już przebaczyć, tego objawu słabości. Jako następców Ludendorfa uważają w pierwszym rzędzie generała Groenera, byłego szefa urzędu wojennego, który w swoim czasie został usunięty z tego stanowiska przez Ludendorfa, do którego jednak większość ma zaufanie, i generała Losberga. Z ustąpieniem Ludendorfa szereg żądanych przez większość zmian na stanowiskach wojskowych jeszcze nie zostaje jednak zakończonym. Również ma jeszcze ustąpić ze sztabu generalnego podpułkownik Nicolai, któremu podlegały sprawy szpiegostwa i służby wywiadowczej, jak również prasa. W końcu ma wkrótce nastąpić rozwiązanie urzędu prasy wojennej, który prowadził za Ludendorfa własną politykę.

Berlin, 27. października. — Tel. wł. Ogromny przewrót, spowodowany uchwalonemi w sobotę zmianami ustroju państwowego, uwydatnia się najwyraźniej w ustąpieniu Ludendorffa. Nie jest przesadą zestawienia tej wymuszonej dymisyi z dymisyą Bismarcka, przyczem zawsze jeszcze Ludendorff — kto wie, czy nie większe posiadał kompetencye władzy, aniżeli żelazny kanclerz. Zagranica nie miała dotychczas pojęcia o tem, jak wielką była władza dyktatorska Ludendorffa, wobec braku wszelkiej możliwości komunikowania o tem.

Teodor Wolff poczynił dziś w „Berl. Tgbl." historyczne rewelacye, przyjęte z wielkiem napięciem. Pisze on: Każdemu dziś wiadomo, że Ludendorff spodowodował propozycyę zawieszenia broni. Stopniowo potem oddalał się od swej własnej idei. Ostatniego piątku rano ogłosił zastępca wojennego urzędu prasowego telegram Hindenburga do komend poszczególnych armii, mniej więcej tej treści: Wilson żąda kapitulacyi, armia jej odmawia.

W prasie wielkiego przemysłu, konserwatywnej i wszechniemieckiej, burza się wzmagała. Pisma te zapewniały, że rząd bez koniecznej, z położenia militarnego wynikłej potrzeby, zamierza bezmyślnie i zdradziecko wydać ojczyznę na pastwę. Nie było wątpliwości, że Ludendorff z zamierzoną zmianą ustroju państwowego się nie zgadzał. Rząd musiał sobie powiedzieć że, kiedy tyle rządów milcząco cierpiało, to obecnie słaba ustępliwość (wobec Ludendorffa) nie jest więcej możliwą.

Demonstracye w Berlinie.

Berlin, 27. paźdz. BK. Urzędowo. W związku z 5 zebraniami wyborczemi, które niezależni socyaliści urządzili w Berlinie i w których brało udział 5 do 6 tysięcy ludzi, przyszło w niektórych dzielnicach miasta do nieznacznych zakłóceń spokoju, które jednak z łatwością zostały przez policyę zgniecione. Przed rosyjską ambasadą zebrała się późno popołudniu wielka ilość młodych chłopców, którzy swem alarmującem zachowaniem się ściągnęli licznych ciekawych. Wskutek tego nastąpiły przeszkody w komunikacyi, która dopiero została uregulowaną dzięki interwencyi policyi.

Niemcy przeciw oddaniu Poznania Polsce.

Poznań, 27. października. — B. K. — Niemiecki związek marchii wschodniej odbył dzisiaj nader licznie odwiedzone posiedzenie wydziału. Podczas dłuższej dyskusyi ujawnił się namiętny i zdecydowany opór przeciwko oddaniu w ręce łaknących ziemi niemieckiej Polaków choćby najmniejszego skrawku obszarów wschodniej marchii. Przedłożona uchwała w tym duchu została jednomyślnie przyjętą. Również uchwalono wysłać do kanclerza Rzeszy następujący telegram: Wasza Wielkoksiążęca Wysokość! Zebrana w Poznaniu egzekutywa niemieckiego związku marchii wschodniej zasyła Waszej Wielkoksiążęcej Wysokości swój ukłon, przyczem wyraża nadzieję, że Wasza Wielkoksiążęca Wysokość jest bezwzględnie zdecydowany prowadzić nasz naród do honorowego pokoju. Jest ona pewną, że żaden następca Bismarcka nie wyciągnie ręki dla wydania obszarów marchii wschodniej i mieszkających tam Niemców. Siła Prus i całego państwa kwitnie i pada wraz ze zdobytą zapomocą niemieckiej pracy kulturalnej w ciągu całych stuleci marchią wschodnią.

O międzynarodową konferencyę socyalistyczną.

Sztokholm, 27. paźdz. BK. Branting zwrócił się telegraficznie do Troelstry w kwestyi rozpoczęcia wspólnej akcyi holendersko-skandynawskiej celem zwołania międzynarodowej konferencyi socyalistycznej. Odpowiedź Troelstry jeszcze nie nadeszła.

Ks. Windischgrätz ustąpił.

Budapeszt, 27. października. Tel. wł. Dziennik urzędowy donosi o uwolnieniu księcia Windisch-Graetza z urzędu ministra bez teki przy jednoczesnem nadzieleniu mu godności tajnego radcy.

„Vorwärts" o nocie niemieckiej

Berlin, 27. paźdz. BK. Dzienniki tutejsze donoszą, że wczoraj wieczorem odeszła niemiecka odpowiedź do Wilsona przez Szwajcaryę. „Vorwaerts" przypuszcza, że nota ma na celu snuć dalej nić pertraktacyi.

Rada ministeryalna w Paryżu.

Paryż, 27. października. BK. Agencya Havasa donosi: Na odbytem dziś popołudniu posiedzeniu rady ministeryalnej Clemenceau i minister dla spraw zewnętrznych Pichon przedstawili położenie z punktu widzenia wojskowego i dyplomatycznego. Prezydent ministrów doniósł, że położenie będzie tematem obrad sprzymierzonych rządów, na których mają zapaść wspólne uchwały. Rada minsteryalna zbierze się ponownie we czwartek w pałacu elizejskim.

Komunikaty koalicyi.

Wiedeń, 27. października. BK. Wojenna kwatera prasowa donosi:

Francya, z 26. października:

Francuzi podjęli dzisiaj poparci przez tanki energiczne ataki między Oizą i Serrą Niemcy, kótrzy uporczywie bronili pozycyi, zostali wyparci z różnych wsi. Francuzi zdobyli Pleine-Selve, Parpeville i Chevresis les Dames i dotarli na północ od Pleine Selve aż do okolicy Courjums Iles, przyczem zabrali wielu jeńców. Między Eisog, Sisogne i Chateau-Porcien Niemcy próbowali w ciągu dnia odebrać Francuzom zdobyte przez nich wczoraj obszary. Podjęte silnymi oddziałami kontrataki, które wielokrotnie się powtórzyły, szczególniej na [illegible]dnie od Bannogne i przy młynach Herpy, złamały się dzięki oporowi francuskich wojsk, które wszędzie odparły nieprzyjaciela i utrzymały swoje pozycye. Od wczoraj Francuzi zabrali w tej okolicy więcej niż 2300 jeńców. Jedna z ich dywizyi zdobyła kilkaset karabinów maszynowych.

Angielskie sprawozdanie z 26. października wieczorem: Po szczęśliwej operacyi, która się rozpoczęła z rana na południe od Valenciennes, nasze wojska zabrały wsie Ardres i Famars, przekroczyły Ph[illegible] około Ardres i posunęły naprzód się [illegible] wschodniego brzegu Skaldy. Za [illegible] południowym Valenciennes nieprzyjacielski przeciwatak przy Engletontaine został odparty. Przy dzisiejszych operacyach zabraliśmy przeszło 1000 jeńców. Wczoraj zestrzeliliśmy 6 nieprzyjacielskich latawców, z naszych trzy zaginęły.

Rosya północna, 25. października:

Front archangielski, 23. października nieprzyjaciel zaatakował pozycye sprzymierzonych nad Dźwiną po sześciogodzinnem przygotowaniu artyleryjskiem, został jednak odparty. Kontratak, który nastąpił potem, odrzucił go w kierunku na południe. Nieprzyjaciel stracił przeszło 50 ludzi. zdobyło trzy karabiny maszynowe. — Aeroplany sprzymierzonych z rosyjską załogą dużo pomogły przy tych przedsięwzięciach, i spowodowały panikę na nieprzyjacielskich okrętach.

•

Wiedeń, 27. października. BK. Wojenna kwatera prasowa donosi: Włoskie sprawozdanie wojskowe z 25. października:

W okolicy na północny zachód od wzgórza Grappy wczoraj znowu ożyły walki i trwały przez cały dzień. Na obszarze zdobytym przez nas w dniu poprzednim, walczono zaciekle. Nasze dzielne wojska z powodzeniem przeciwstawiły się zaciekłym przeciwatakom nieprzyjacielskim i zatrzymały zaatakowane swoje pozycye. W wielu miejscach nasze pozycye zostały nawet rozszerzone. W ciągu ostatnich 24 godzin zabraliśmy 47 oficerów i 2100 żołnierzy. — Szczególnie odznaczył się 9. oddział szturmowy. Brygada Pessary jak również 19. i 23. oddziały szturmowe zadecydowały o klęsce nieprzyjaciela, podczas gdy brygada Aosty obsadziła Monte Valderola na północny zachód od Spinuzzia. Na płaskowzgórzu Asiago nasze patrole zmusiły nieprzyjacielskie oddziały wywiadowcze w wielu miejscach do ucieczki. W wielu miejscach eskadry lotnicze bombardowały nieprzyjacielskie magazyny, niszczyły oddziały wojskowe, i treny w dolinach Sugana i Sisemont i zrzuciły około 7000 kg bomb. — Oprócz tego latawce królewskiej armii zrzuciły ubiegłej nocy 2000 kg bomb na nieprzyjacielskie linie. Dwa nieprzyjacielskie aeroplany zostały zestrzelone.

Powodzenia wojsk austryackich na froncie włoskim.

Wiedeń, 27. października. BK. Urzędowo: 27. października:

WŁOSKA WIDOWNIA BOJU:

Na płaszczyźnie Siedmiu Gmin nieprzyjaciel wczoraj znowu podjął szereg silnych ataków częściowych, które jednak zostały w walce z bliska lub w kontrataku odparte.

Dalsze próby ataku rozbiły się już w naszym ogniu. Nieprzyjaciel miał wielkie straty. Na wzgórzu na wschód od Brenty walka trwa z niezmniejszoną siłą. Walka trwała cały dzień. W obszarze Col Caprile nieprzyjaciel utracił czasowo osiągnięte korzyści dzięki naszej kontrofenzywie.

Czwarta dywizya odebrała po uporczywych walkach Asolone. Nasze bataliony wysłane w kierunku Monte Perlica, doszły w godzinach wieczornych do podnoża wzgórza. W nocy i to wpadło w nasze ręce. Częste próby Włochów rozszerzyć się w okolicy Fontana Secca pozostały bez skutku pomimo wielkich mas piechoty i artyleryi. Również na Monte Spinuzzia wytrzymałość naszych dzielnych żołnierzy przygotowała nieprzyjacielowi taki sam los, jak i w poprzednich dniach.

Czyny naszych wojsk nie ustępują w niczem największym czynom zbrojnym poprzednich bitew. Wszystkie nasze narody, których dobrobyt dziś bez różnicy zależy od wydarzeń na froncie, powinny być za to wdzięczne naszym dzielnym wojskom.

Nad Piawą trwała wczoraj walka artyleryi. W nocy z obu stron Montello podjęła koalicya atak zakreślony na szeroką skalę. W miejscach, w których nieprzyjacielowi udało się usadowić na lewym brzegu, trwają jeszcze zaciekłe walki.

BAŁKAŃSKA WIDOWNIA BOJU:

W Serbii rozwija się nasz ruch planowo. Wśród walk tylnych straży pozostawiono nieprzyjacielowi Kragujewac.

W Albanii nie było ważniejszych wydarzeń.

Szef sztabu generalnego.

•

Berlin, 27. października. BK. Biuro Wolffa donosi: Główna kwatera 27. października 1918:

ZACHODNIA WIDOWNIA BOJU:

Front armii król. Rupprechta.

We Flandryi nie było żadnych ważniejszych działań bojowych. Nieprzyjaciel dalej kontynuował niszczenie belgijskich miejscowości za frontem. W Otogen i Ingovigen przy ostrzeliwaniu tych miejscowości granatami wybuchowemi zginęła po największej części ludność, która się kryła w piwnicach. Na południe od Skaldy odparliśmy silne ataki nieprzyjacielskie w kontratakach pomiędzy Famars i Ardres. W częściowych atakach wdarł się nieprzyjaciel do Engelfontaine i Hoecque. Z Hoecque wypędzono go w kontrataku.

Grupa wojsk niem. nast. tronu:

Od Oisy aż do Aisne kontynuowali Francuzi swoje ataki. Z obu stron Origny odpędziliśmy ich od naszych linii. Nieprzyjaciel, który wtargnął do naszych pozycyi pod Pleine-Selve, został wstrzymany na wzgórzu na północny wschód od tej miejscowości. Jego próby zmierzające do zachwiania naszym frontem nad Oisy, zapamocą ataków w kierunku północnym, rozbiły się wśród ciężkich strat dla nieprzyjaciela. Origny i wzgórza na południowy wschód od tej miejscowości pozostały w naszych rękach.

Liczne nieprzyjacielskie wozy pancerne zostały zniszczone. Baterya por. Meyheefera z rezerw. pułku artyleryi polowej nr. 1 i por. Zuppke z pułku artyleryi polowej nr. 37 jak również por. Otto z rezerw. pułku piechoty nr. 445 mieli w tem wielki udział. W odcinku Serre rozbiły się nieprzyjacielskie wypady z Mortieres, przed naszemi liniami. Silne ataki na odcinek Souche pomiędzy Foidemond i Pierrepont zostały odparte przez poznańskie i wirtemberskie pułki. Wieczorem pułk fizylierów nr. 37, pułk grenadyerów 119, i pułk piechoty 121 odparły ataki nieprzyjaciela dokonane tutaj z wielkiemi siłami. Po obu stronach Sisonne pozostała wczoraj nieprzyjacielska piechota nieczynną. Na wzgórzach na zachód od Aisny własny miejscowy przeciwatak na las saksoński spotkał się z silnymi atakami, które nieprzyjaciel rozpoczął pomiędzy Oicy-le-Comte i Aisną z daleko idącymi celami. Już przy przejściu wzgórz na północny zachód od Nicele-Comte poniósł nieprzyjaciel wielkie straty. Tutaj, jak również na zachód od Bannogne ataki nieprzyjaciela spełzły na niczem. Na obszarach na zachód od Aisny bogatych w przepaście i lasy zacięte walki trwały przez cały dzień. Pod wieczór zostały one zakończone na naszą korzyść na drodze Bannogne-Chateau i koło Herpy. Na froncie koło Aisny i u grupy wojsk Gallwitza po obu stronach Mozy nie było ważniejszych wydarzeń.

POŁ.-WSCH. WID. BOJU:

Ruchy odwrotowe odbyły się planowo. W walkach obronnych przy Kragujewacu i Jagodina straże tylne chroniły odwrót naszych głównych sił.

Szef sztabu generalnego armii pol.

Ostatni komunikat wieczorny.

Berlin, 27. października. BK. Urzędowo 27. października wieczorem:

Dzień przebiegł bez większych walk.

KRONIKA.

Kraków, 28. października.

— **Odbudowa Galicyi nie będzie zastanowiona.** Prezydyum kraj. Urzędu odbudowy zaprzecza pogłoskom, jakoby władze centralne wstrzymały kredyty na odbudowę kraju a pocztowa kasa oszczędności zastanowić miała wypłaty subwencyi i pożyczek, asygnowanych przez namiestnictwo, kr. Urząd odbudowy. — Dopiero 21 b. m. uchwaliła konferencya międzynarodowa m. i. rozszerzenie kompetencyi Urzędu odbudowy w kierunku subwencyonowania we własnym zakresie w toku akcyi budowlanej z 30000 na 60000 kor., jakoteż — wydanie przygotowanego już zarządzenia wypłat subwencyi budowlanych przez urzędy podatkowe, odpowiednio dotowane, celem przyspieszenia wypłat.

— **Z Rady powiatowej krajowej.** Na posiedzeniu Rady powiatowej krak. 24. b. m. omawiano — po złożeniu hołdu Radzie Regencyjnej sprawę odbudowy gmin zdemolowanych. Wyrażono przekonanie, 1. że sprawa odbudowy postąpi naprzód — na wiosnę wobec lepszych warunków robocizny, d[illegible]aw, kredytów i lepszego zabezpieczenia materyałów budowlanych, 2. że obawy, jakoby z chwilą przyłączenia Galicyi do państwa polskiego miała akcya odbudowy być zupełnie wstrzymana, są zupełnie bezpodstawne, albowiem akcyę tę, jako leżącą w sferze zobowiązań państwa musi każdoczesny rząd a tembardziej rząd polski — przyjąć. Pozatem omawiano sprawę szkolną w powiecie. Delegaci do Rady okręgowej przedstawili smutny stan szkolnictwa, laborującego głównie z powodu trudnego położenia ekonomicznego nauczycielstwa i braku węgla opałowego. Wojenna Centrala handlowa oświadczyła, że niema widoków zaopatrzenia szkół w węgiel.

— **Kontrola obrotu odzieżą i obuwiem.** Galicyjski Krajowy Zakład Odzieży przypomina, że P. T. kupcy obowiązani są składać zrealizowane poświadczenia zapotrzebowania w biurze kontrolnem przy centralnym biurze badania za potrzebowania przy ul. Radziwiłłowskie L. 8. parter. Zarazem podaje się do wiadomości, że przy zwracaniu poświadczeń należy przedłożyć książkę towarową, w której po skontrolowaniu, odbiór tychże zostanie potwierdzonym. — Kupcy nie stosujący się do powyższego zarządzenia będą pociągani do surowej odpowiedzialności.

— **Obrady Związku większych miast galicyjskich** odbyły się wczoraj pod przewodnictwem dyr. Maryewskiego przy udziale reprezentantów miast oraz posłów Dra Tertila, Grossa, Löwensteina, Germana i Diamanda. Przew. dyr. Maryewski zaznaczył w powitaniu, że związek miast galicyjskich przemienił się siłą wypadków historycznych na Związek miast polskich. Zebrani uchwalili wysłać telegram hołdowniczy do Rady Regencyjnej oraz (na wniosek prezesa Dra Tertila) telegram powitalny do prezesa Związku miast w Królestwie, Dra Kuligowskiego.

O położeniu aprowizacyjnem miast referował poseł Dr. Gross, podnosząc konieczność uniezależnienia się miast pod względem aprowizacyi od dotychczasowych czynników. Po dłuższej dyskusyi uchwalono następującą rezolucyę, która stanowi propozycyę Gal. Zakładu kred. 1. Galicyjski Zakład kredytowy miejski przenosi agendy oddziału aprowizacyjnego na utworzyć się mającą przez miasta galicyjskie organizacyę aprowizacyjną na nast. warunkach:

2. Do nowopowstałej organizacyi przystępuje Zakład miejski z kwotą 5 milionów koron, odrazu zrealizowanych.

3. miasta zobowiązują się wstąpić z równym udziałem. (5 mil.), którego czwartą część natychmiast wpłacają.

M. i. przyjęto zastrzeżenie Gal. Zakł. kred. miejsk. pozostawienia w nowej organizacyi dotychczasowych urzędników na stanowiskach. Ustalono następnie minimum udziału jednego miasta na 25.000 koron, oraz obowiązek wpłaty udziału w stosunku do ilości mieszkańców w normie 5 koron na jednego mieszkańca (1000 mieszk. — 30 tys. koron udziału etc.). Dalszy ciąg sprawozdania odkładamy z braku miejsca do następnego numeru.

— **Odbudowa Wawelu.** Roboty na Wawelu postępują naprzód. Podworzec arkadowy uprzątnięty z gruzów, rusztowań i materyałów budowlanych, przedstawia się imponująco. Fasada kuchen królewskich wykończona już w całości, z wyjątkiem gzymsu i dachu. We fasadzie osadzono tablice pamiątkowe kościółka św. Feliksa i Adaukta, który znajduje się w tym budynku. Kościółek również wyrestaurowano wraz z przyległemi fasadami Muzeum Wawelskiego, otwarty zostanie dla publiczności dnia 1. listopada br.

— **Uroczystość Matejkowska** w 25-tą rocznicę zgonu Mistrza odbędzie się staraniem Związku Artystów we czwartek 31 bm. o godzinie 10-tej uroczysta mszą, poczem nastąpi złożenie wieńców w Muzeum Narodowem.

— **O prace dla robotników z Królestwa Polsk.** Spotęgowany masowym powrotem z Rosyi uchodźców polskich nadmiar bezrobotnich w Królestwie, skłonił min. zdrowia publicznego do wysłania do Galicyi swego delegata w osobie p. inż. Romana Jarzęckiego (adres: inż. Roman Jarzęcki, Lwów, P[illegible] 3), który udziela tutejszym instytucyom i pracodawcom potrzebnych informacyi przy sprowadzaniu z Królestwa wszelkiej kategoryi pracowników. Wszystkie instytucye i fabryki w Galicyi zechcą nadesłać na ręce p. inż. Jarzęckiego dokładne wykazy co do ilości zapotrzebowania z każdej kategoryi rzemieślniczej, biurowców, bankowców itd., z podaniem dokładnych dat.

— **Ograniczenie pociągów.** Skutkiem hiszpanki ograniczono ruch pociągów w dyrekcyi lwowskiej: Nr. 243 i 244 Lwów—Podwołoczyska Nr. 5511 Lwów—Stojanów, Nr. 5411 i 5412 Lwów—Podhajce. Nr. 716 i 733 Lwów—Rawa Ruska.

Od wydawnictwa.

W ostatnich czasach zmuszone były wszystkie wydawnictwa austryackie i galicyjskie, a tem samem i krakowskie, podnieść znacznie cenę abonamentu z powodu bardzo znacznego podrożenia papieru, druku i wszystkich sił pomocniczych.

Jakkolwiek mieliśmy zamiar dopiero w późniejszym terminie podwyższyć prenumeratę, to jednak stosunki zmuszają nas do tego już w chwili obecnej.

Spodziewamy się, że nasi czytelnicy i abonenci wezmą chętnie na siebie to dla nas tak konieczne, a dla nich nie tak dotkliwe podwyższenie ceny i przez to umożliwią nam wzmocnienie naszego pisma.

Prenumerata »Nowego Dziennika« wynosić będzie od 1. listopada b. r.

w Krakowie:

miesięcznie	6.50 K,	z odnoszeniem do domu 8 K
kwartalnie	19.50 K,	» » » » 24 K
półrocznie	39.— K,	» » » » 48 K

w Austro-Węgrzech, Król. Polskiem i w Niemczech:

miesięcznie	7 K
kwartalnie	20 K
półrocznie	40 K

Pojedynczy w Krakowie i na prowincyi: 30 hal.

Redaktor odpowiedzialny: Dr. Wilhelm Berkelhammer. — Drukarnia: »Austryacki nakład gazet« pod zarządem J. Stellego w Przywozie.